

VIETNAM BULLETIN

onderhande-
len met
kommunisten

50 ct

derde jaargang nr 7, 14 september 1968

Verschijnt om de 14 dagen	Redactie administratieadres :
Redactie : Jan Boonstra	Vietnam Bulletin, p/a ASVA
M. van Dullemen	Weesperstraat 51, Amsterdam
W. de Graaff	Gironummer 1 28 11 98 tnv. Vietnam Bulletin
Benno Groeneveld	Abonnement f 5,-- per half jaar, met stilzwij-
Tineke Nijenhuis	gende verlenging. Buitenland f 7,-- per half
Queenie Stevens	jaar. Losse nrs. f 0,50. (België 7 fr.).

ONDERHANDELEN MET COMMUNISTEN

door David Horowitz
(Ramparts 13 juli 1968)

David Horowitz is auteur van 'From Yalta to Vietnam, American Foreign Policy in the Cold War', Penguin Books 1967, een 'klassiek' boek - het is helaas nog steeds niet in het Nederlands vertaald - dat door iedereen die over buitenlandse politiek wil denken en oordelen gelezen dient te worden. Andere boeken van Horowitz zijn 'Student', een studie over de politieke demonstraties aan de universiteit Berkeley en 'Containment and Change'. Horowitz werd bij het schrijven van onderstaand stuk terzijde gestaan door Peter Dale Scott ('The Politics of Escalation', Fawcett 1966) voor de gegevens over Laos en Korea.

Red. VB.

Diplomatie is - met een variant op een oud gezegde - niets anders dan de voortzetting van de oorlog met andere middelen. Verre van een procedure te verschaffen waarmee conflicten blijvend opgelost kunnen worden, kunnen onderhandelingen op z'n best beschouwd worden als pogingen om een nieuwe status quo te registreren en onder woorden te brengen waarvan dan gehoopt wordt dat die een stabiel(er) (en vreedzamer) kader voor de botsende mogendheden zal vormen. Tijdens een periode van wereldrevolutie waarin we nu leven met de koude oorlog als allesbeheersend kader is geen enkele status quo uiteindelijk blijvend. Daarom lijken onderhandelingen meer dan ooit op pogingen aan de conferentietafel de oorlogsdoelen te bereiken die men op het slagveld niet heeft kunnen veroveren. Op zijn allerminst hopen de botsende partijen van de compromisformule, die men tijdens de onderhandelingen heeft bereikt, gebruik te kunnen maken als uitgangspunt voor de volgende fase van de voortgezette strijd. Dat is de oorzaak van het spoor van niet nagekomen overeenkomsten waarmee het pad van de hedendaagse diplomatieke geschiedenis bezaaid is. Want wanneer één van de verdragspartijen merkt dat het machtsevenwicht zich ten gunste van haar wijzigt - of dat nu op lokaal of op wereldniveau is - dan kan zij de verleiding niet weerstaan het oude kader te verlaten en met geweld een nieuwe, voor haar voordeliger, status quo te scheppen.

Op dit moment zitten, voor de zoveelste keer, Amerika's koude oorlogsgasten aan één tafel met de communisten om te proberen een conflict van het slagveld naar het vlak van de diplomatieke onderhandelingen te verplaatsen. Voor de zoveelste keer komt een groot deel van de Amerikaanse pers met de orthodoxe versie van de geschiedenis van de Koude Oorlog om de onderhandelingen in discredit te brengen: de 'geschiedenis' leert je dat je de communisten niet kan vertrouwen (kijk naar Yalta); dat de rooien doortrapt zijn (kijk naar Korea) en dat zij nooit hun woord houden (kijk naar de akkoorden van Genève over Vietnam en Laos). Je zou je kunnen afvragen waarom de Amerikaanse diplomaten (steeds afgeschilderd als onwaarschijnlijk edel, goedwillend en toegeeflijk - zelfs de Johnson-regering heeft daar geen verandering in kunnen brengen) zich überhaupt de moeite geven op dit soort bijeenkomsten te komen. Zeker Averell Harriman zou beter moeten weten - hij heeft er zoveel meegemaakt. Maar er is ook nog een andere geschiedschrijving die de Amerikanen nu aan de vooravond van de totale vernietiging van Vietnam langzaam beginnen te zien. Deze geschiedschrijving laat zien dat Amerika, net zoals ieder land, onderhandelt met de bedoeling de doeleinden van haar wereldpolitiek te handhaven en dat Amerika zelf, als een expansionistische mogendheid die tot ongekende hoogten van wereldoverheersing in de na-oorlogse jaren is gestegen, zeer weinig wroeging heeft getoond over de internationale overeenkomsten en normen die het onderweg heeft vertrapt.

I. De akkoorden van Yalta en de koude oorlog.

Neem Yalta bijvoorbeeld. In februari 1945, drie maanden voor het einde van de oorlog in Europa, kwamen Churchill, Roosevelt en Stalin aan de Krim bij elkaar om een overeenkomst

voor de na-oorlogse vredestand uit te werken. Volgens de orthodoxe versie liet een naïeve (of vermoede, dat hangt van de politieke richting van de schrijver af) Roosevelt zich door de Russen om de tuin leiden door te geloven dat zij in Oost-Europa dat voor het grootste deel door het Rode Leger van de nazi-bezetting was bevrijd, democratische en onafhankelijke staten zouden oprichten. De inkt van de verklaringen van Yalta was nog niet droog (waarin democratie en vrije verkiezingen werden beloofd) of de communisten legden de vrije volken van dit gebied dictaturen op. Als tegenmaatregel tegen deze Russische 'expansie' en met de bedoeling daaraan paal en perk te stellen, kwamen de Verenigde Staten met de Truman-doctrine (1947), begonnen met het Marshall-plan (1947) en organiseerden de NAVO (1949). En door schade en schande wijs geworden in Yalta (en zes maanden later in Potsdam), weigerden de Verenigde Staten de komende tien jaar met het perfide Kremlin op niveau van staatsleiders te praten.

Er bestaat echter een andere versie over de gang van zaken van dit belangrijke moment in de wereldgeschiedenis. De eersten die hiermee kwamen, waren D. F. Fleming, William A. Williams e. a. en zij is beter op de werkelijke feiten gebaseerd. Deze interpretatie ontnemt de meeste lessen die men uit de geschiedenis heeft menen te moeten trekken iedere basis. Na de Eerste Wereldoorlog was Oost-Europa door de westelijke mogendheden opgebouwd als cordon sanitaire tegen de Bolsjewistische revolutie in Rusland. De meeste Oosteuropese landen waren dictaturen, drie of vier daarvan hadden met nazi-Duitsland meegedaan tijdens de oorlog en een groot gedeelte van het gebied was oorspronkelijk van Rusland afgenomen na haar nederlaag in de Eerste Wereldoorlog. Aan het einde van 1944 was het duidelijk dat het Rode Leger zou zijn dat dit gebied, waardoor het tweemaal binnen één generatie was binnengevallen, zou bevrijden en daar daarna de bezettingsmacht zou vormen. Uiteindelijk bezette Rusland het gehele gebied achter het zogenaamde 'IJzeren Gordijn' - een begrip dat door de voormalige nazi-propaganda-minister Joseph Goebbels was uitgevonden toen hij de akkoorden van Yalta kritiseerde omdat de Russen daarbij een invloedssfeer in Oost-Europa kregen. Niet in de laatste plaats was de oorzaak van de Russische aanwezigheid in Oost-Europa een consequentie van de oorlogsstrategie van de westelijke geallieerden die tot juni 1944 gewacht hadden met het openen van een tweede front in Europa, twee jaar later dan men beloofd had. De meeste Amerikanen realiseren zich nog steeds niet hoe sterk de oorlog in Europa een Duits-Russische oorlog was. Nog in 1943 kon Churchill opmerken dat de Russen 185 Duitse divisies bevochten terwijl de westelijke geallieerden wat 'speelden' met zes. Toen het Rode Leger door Oost-Europa optrok naar Berlijn beseftte Churchill dat, gegeven de historische grieven van Rusland in Oost-Europa, haar enorme behoefte aan naoorlogse rust en veiligheid en haar ambities als grote mogendheid, het verstandig zou zijn snel tot overeenstemming met Stalin te komen en te proberen de omvang van datgene wat Rusland toch zou proberen te verkrijgen te beperken. Of zoals de Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken Byrnes later met betrekking tot Yalta zei: "De vraag was niet wat wij de Russen zouden laten doen (in het bezette Oost-Europa) maar de vraag wat we van hen gedaan konden krijgen."

Churchill was zich er eveneens van bewust dat in verscheidene Europese landen aan de andere zijde van het IJzeren Gordijn - namelijk in Frankrijk, Italië en Griekenland - de communistische partijen tot de drijvende krachten van het verzet hadden behoord terwijl de conservatieve hogere klassen fascistische of collaborateurs met de fascistische waren geweest. Dientengevolge was, gezien economische en sociale chaos in de naoorlogse periode, het gevaar van een algemene Europese revolutie niet denkbeeldig. In Griekenland dat in de vooroorlogse jaren tot de Britse invloedssfeer behoord had, bestond er geen twijfel dat het door de communisten beheerste, maar breed samengestelde nationale bevrijdingsfront de quisling-regering als regering van het naoorlogse Griekenland zou opvolgen. (Quisling = naam Noorse minister die met de nazi's samenwerkte.)

Dus reisde Churchill in oktober 1944 naar Moskou om te kijken of hij met de dictator geen overeenkomst kon bereiken waarbij hem een zelfbeperking werd opgelegd in de voordelen die hij in het naoorlogse Europa zou proberen te behalen. Churchill wilde dat Stalin zijn communistische bondgenoten in Griekenland zou laten vallen, dat wil zeggen de op handen zijnde Britse interventie daar zou toestaan, die ondernomen zou worden om de Griekse anti-nazi-verzetskrachten te breken en een pro-Brits regime te installeren. In ruil voor deze '90% Britse invloed' in Griekenland bood de Engelse premier de generalissimo een 90% invloed in Roemenië, een 80% invloed in Bulgarije, een 80% invloed in Hongarije en een deling van 60-40% in Joegoslavië aan. In werkelijkheid gaf, gezien de aanwezigheid van het Rode Leger in

Oost-Europa, Churchill niets aan Stalin. Hij bood hem echter de verzekering aan dat de wettelijke bondgenoten zich niet met de Sovjet-activiteiten in deze landen zouden bemoeien, een verzekering die niet werd nagekomen.

Avereli Harriman die deze onderhandelingen als ambassadeur van Roosevelt bijwoonde, begreep de logica van deze overeenkomst en maakte er geen bezwaren tegen. In feite waren de Verenigde Staten al bezig met het installeren van hun eigen gewenste regering in bezet Italië en toen Churchill kort daarna zijn divisies stuurde om het Griekse Nationale Bevrijdingsfront te vernietigen en een voornamelijk uit royalisten en fascistten bestaande regering in het zadel te helpen, werden zijn troepen in Amerikaanse vliegtuigen aangevlogen.

De overeenkomsten van Yalta betekenden - wat ook hun retoriek mag suggereren - een erkenning van een Russische invloedssfeer in de Balkan. De Koude Oorlog-stelling dat de Russen hun toezeggingen in Yalta hebben gebroken, is een verzinsel. Niet helemaal een verzinsel. Beide partijen stemden toe in democratie en vrije verkiezingen (ironisch genoeg was het Stalin die dat had voorgesteld) als formule voor de naoorlogse regeringen, maar dit was duidelijk ondergeschikt aan de overeenkomst over de invloedssferen. Zo zouden de democratische rechten onthouden blijven aan fascistten en pro-fascistische elementen - een categorie die willekeurig kon worden uitgebreid om aan een groot aantal vereisten te voldoen. En Roosevelt sprak zijn veto uit over een voorstel van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken waarin een procedé van controle op de verkiezingen in Oost-Europa werd voorgesteld. Gedurende enkele maanden hielden de grote mogendheden zich aan deze overeenkomsten. De Russen hielden hun mond over democratie en vrije verkiezingen toen de Britten in Griekenland links vernietigden en ook al waren er meningsverschillen over de toekomstige structuur van de Verenigde Naties en de samenstelling van de Poolse regering, deze waren grotendeels opgelost aan de vooravond van de conferentie van Potsdam. Toen veranderde alles. Op 6 en 9 augustus lieten de Verenigde Staten atoombommen op Hiroshima en Nagasaki vallen en op 14 augustus capituleerde Japan.

Amerika was van oordeel dat de krachtsverhoudingen voldoende veranderd waren om zijn slag te slaan. Vier dagen na de capitulatie van Japan uitte minister van Buitenlandse zaken Byrnes openlijk de beschuldiging dat de verkiezingen in Bulgarije niet democratisch toegingen; op 22 augustus hield Byrnes een persconferentie ten gunste van koning Michaël van Roemenië, die zojuist had geëist dat de door de Sovjets aan de macht gebrachte regering van Petru Groza zou aftreden. Dit was een directe slag in het gezicht van de Russen en een openlijke breuk van de akkoorden van Moskou en Yalta. De Russen hadden 80% en 90% invloed in Bulgarije en Roemenië gekregen en het laatste land had 26 divisies met de legers van Hitler meegestuurd om Stalingrad te veroveren. De Russen antwoordden op de beschuldigingen van Byrnes door te wijzen op het ondemocratische karakter van de Griekse regering, maar een debat over vrije verkiezingen met de Verenigde Staten moesten de Russen - wat ook de omstandigheden in een bepaald geval konden zijn - uiteindelijk wel verliezen.

Toen het Amerikaanse offensief voortduurde begonnen de Russen de banden wat strakker aan te trekken om hun veiligheidszone te versterken. Koning Michaël werd uit Roemenië getrapt; in Hongarije waar vrije verkiezingen werden gehouden (hetgeen het westen moest toegeven) in 1945 en waar de communisten hadden verloren, begon de door de Russen gesteunde Hongaarse partij stappen te ondernemen om een monolitische staat te scheppen.

Deze Koude Oorlogs-ontwikkeling in Oost-Europa, die tot die tijd vol nationalistische en democratische tendenzen was geweest, kreeg een dramatische impuls in maart 1947. Op die datum kondigde president Truman in zijn beroemde toespraak tot het Amerikaanse Congres aan dat de wereld had te kiezen uit twee levenswijzen: de democratische (zoals in fascistisch Griekenland en Spanje misschien) en de totalitaire, en dat de landen aan deze keuze niet konden ontsnappen. Het was één van de profetieën die zichzelf het snelst vervulden.

II. De Koreaanse wapenstilstandsonderhandelingen in Panmunjon

Onder de onheilspellende waarschuwingen die de havikken hebben gedaan vanaf het moment dat de mogelijkheid van onderhandelingen in Vietnam reëel begon te worden, is er geen refrain zo hardnekkig geweest als de kreet "Nooit meer Panmunjon." Volgens Joseph Alsop was dit in de herfst van 1966 "zoiets als een wachtwoord voor de meeste bij het uitstippelen van de politiek betrokken personen van Washington" geworden. Alsop bracht in herinnering dat "twee lange nodeloze oorlogsjaren" en ongeveer 90.000 Amerikanen (meer dan de helft van het totaal in Korea) waren gevallen tijdens deze besprekingen en hij beweerde dat "het plotselinge aanbod om te onderhandelen niets anders dan een truck" van de communisten was

om tijd te winnen. Althans een deel van de politici in Washington was niet van plan hier nog eens in te trappen. In werkelijkheid was de situatie in Korea wel wat anders dan die in Vietnam; de burgeroorlog was geconcentreerd langs geografische lijnen en er bestond geen volgehouden guerrilla-strijd in het zuiden. Daarom kon men een wapenstilstand overeenkomen langs dezelfde geografische lijnen, ruwweg de 38ste parallel, die het Noorden en het Zuiden verdeeld hielden. Er kwam dan ook een de facto wapenstilstand tot stand in de zomer van 1951 toen de vredesbesprekingen begonnen, en het waren de Verenigde Staten (de Verenigde Naties-troepen onder leiding van de Amerikaanse generaal Ridgway) die het besluit namen om de gevechtshandelingen weer te openen - niet de communisten.

Dit zijn de woorden van het rapport van het Verenigde Naties-commando: "Zolang de communisten weigerden in te stemmen met een wapenstilstand op deze basis (d.w.z. de bestaande militaire fronten, in plaats van de 38ste parallel) is het Verenigde Naties-commando gedwongen door te gaan met vechten . . . om op deze wijze de vijand tot een eerzaam einde aan de gevechten te dwingen." Dat wat betreft de communisten als enige oorzaak van het uitstel. Korea was in de eerste plaats het slachtoffer van de cynische machtspolitiek waartoe de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie na de oorlog hun toevlucht hadden genomen. In Yalta, Potsdam en later in Moskou besloten de twee grote mogendheden, zonder de Koreanen daarbij te raadplegen, het schiereiland in twee stukken te verdelen en het voor de periode van vijf jaar als gemeenschappelijk trustgebied te behouden.

Net zoals in Vietnam had de Japanse bezetting van Korea een nationale verzetsbeweging in het leven geroepen en op 6 september 1945 werd er in Seoul een representatieve vergadering van de comités van Voorbereiding voor Nationale Onafhankelijkheid gehouden en werd er een nationale regering gevormd. De Koreanen mochten echter niet hun eigen nationale lot in handen nemen van de grootmachten die op dat moment hun land binnenstroonden. In het Noorden stelden de Russen zich achter de embryonale Koreaanse regering en zagen er op toe dat de politieke samenstelling ervan overeenkwam met hun eigen bedoelingen. In het Zuiden negeerde de net opgetreden Amerikaanse militaire regering de pas geboren Republiek Korea geheel, verklaarde dat het 'onverantwoordelijk' was en installeerde haar eigen bijeengeraapte 'Representatieve Democratische Raad'. Deze raad werd voorgezeten door Syngman Rhee (die zojuist na een lange ballingschap in de Verenigde Staten in Korea was teruggekeerd) en was sa-

ADVERTENTIEFONDS

We ontvingen de volgende giften:

W.E.H. te H. f 25,-; E.v.T. te U. f 5,-; W.B. te A. f 8,-; M.S. te D. f 10,-;
 W.W.E.B. te A. f 5,-; C.F.v.D. te R. f 5,-; P.J.P. te D. f 2,50; H.P.A.J.v.d.
 S. te d.H. f 10,-; J.P.B. te A. f 10,-; J.C.V. te D.H. f 5,-; H.S. te D.H. f 5,-;
 W.Q.v.L. te A. f 2,50; J.v.d.W. te G. f 5,-; A.v.F. te A. f 5,-; F.E. te G.
 f 6,50; A.M.d.S. te B. f 10,-; C.A.d.B. te R. f 50,-; A.D. te A. f 2,50; L.C.K.
 te A. f 10,-; J.W. te H. f 10,-; M.B. te A. f 5,-; L.S. te R. f 5,-; J.J.O. te G.
 f 5,-; G.d.B. te C. f 2,50; J.A.P.J.B. te H. f 5,-; G.G.G. te E. f 5,-; G.H.L.
 te G. f 5,-; C.P.v.S. te A. f 5,-; Z.G.S. te A. f 5,-; E.E. te A. f 20,-; H.W.P.
 te A. f 5,-; M.R. te A. f 10,-; M.F.T. te A. f 5,-; C.P.V. te N. f 5,-; B.R.v.B.
 te U. f 5,-; H.J.'t H.v.d.M. te W. f 5,-; R.J.E.S. te Z. f 10,-; G.N. te A. f 15,-;
 B.J.K. te B. f 5,-; T.D. te E. f 10,-; H.D.v.H.v.Z. te A. f 5,-; N.M.T. te A.
 f 2,50; P.H.L.W. te W. f 1,50; S.G. te H. f 5,-; H.A.M.v.E. te H. f 5,-; H.C.J.
 S. te B. f 5,-; H.J.M. te Z. f 7,50; G.H.O. te G. f 10,-; H.D.v.S. te A. f 5,-;
 M.P. te A. f 5,-; T.H. te B. f 25,-; T.V. te Z. f 5,-; N.W.C.S. te W. f 10,-;
 R.P.M. te A. f 20,-; W.v.N. te A. f 10,-; J.J.T. te M. f 150,-; I.O.L. te W.
 f 10,-; A.H.M. de B. te B. f 10,-; A.v.M. te U. f 2,50; R.S. te B. f 2,50; W.J.E.
 K. te A. f 25,-; P.C.B. te B. f 20,-; T.W.L. te A. f 10,-; T.H. te B. f 5,-.

In het totaal achttiende verantwoording: f 685,-. De goede gevers worden hartelijk voor dit vorstelijke bedrag bedankt. Met de besteding ervan wachten we nog even op een moment dat Vietnam meer in de belangstelling staat. Verdere giften blijven van harte welkom. Ons gironummer is 1281198 ten name van Vietnam Bulletin, Amsterdam, onder vermelding ADVERTENTIEFONDS.

mengesteld uit de meest conservatieve elementen in Korea, quisling-elementen die met de Japanners hadden samengewerkt daarbij inbegrepen. Daarna ontwikkelden zich twee staten in Korea: de ene was een radicaal team dat gesteund werd door de Russen en in 1946 een zeer populaire landhervorming doorvoerde; de andere was een uiterst conservatief regime dat door de Verenigde Staten werd gesteund, dat steeds wankeler kwam te staan (in 1948 brak er twee grote opstanden uit) totdat in mei 1950 "het regime wankelde door gebrek aan vertrouwen, zowel in Korea zelf als in het buitenland" zoals US News & World Report het stelde. Een maand later op 25 juni 1950 brak, na een opeenvolging van gebeurtenissen die nog in een geheimzinnig waas zijn gehuld, een burgeroorlog tussen beide Koreaanse regimes uit. De lezing van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken - dat de Noordkoreanen op bevel van het Kremlin een niet geprovoceerde invasie in het Zuiden ondernamen - werd briljant en vernietigend bestreden in een boek van I. F. Stone, 'The Hidden History of the Korean War' (Monthly Review Press), dat in 1952 verscheen. Stone's argumenten zijn nooit beantwoord.

Op 26 juni merkte de liberale Manchester Guardian op dat het incident een 'klassiek' voorbeeld was van het type dat de wereldvrede in gevaar brengt wanneer de wereld in twee vijandige blokken is verdeeld: "De procedure om het te behandelen ... is bekend uit ervaringen uit het verleden. Doel moet zijn de vijandelijkheden te staken, de troepen terug te trekken en, voor alles, de niet-inmenging van de grote mogendheden in het conflict." Gelukkig, zo stelde de Guardian, "hebben noch de Verenigde Staten noch de Sovjet-Unie enige directe militaire verplichtingen om deel te nemen aan de verdediging van Noord- of van Zuid-Korea". The Guardian doelde op het feit dat de Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken Acheson zes maanden eerder publiekelijk de Amerikaanse verdedigingslijn zo had geformuleerd dat Zuid-Korea daarbuiten viel. Toch gaf op 27 juni, twee dagen na het uitbreken van de vijandelijkheden, president Truman, zonder de noodzakelijke toestemming van het Amerikaanse Congres, aan de Amerikaanse lucht- en zeemacht opdracht om op te treden: De 'politio- nele actie' in Korea was begonnen.

Na een terugtocht tot aan de rand van het Koreaanse schiereiland staken de onder leiding van de Verenigde Staten staande strijdkrachten de 38ste breedtegraad over naar het Noorden. Op dat moment werd er voorgesteld te onderhandelen om het conflict te beëindigen en een bufferzone te scheppen tussen Mandsjoerije (het van vitaal belang zijnde industriële hart van China) en Korea. Op de dag echter dat Chinese afgevaardigden bij de Verenigde Naties in New York aankwamen, ondernam MacArthur een massale aanval in de richting van de Chinese grens. MacArthur's goed berekende provocatie bracht de Chinese troepen in de strijd en de elkaar bestrijdende strijdkrachten begaven zich zuidwaarts om bij de 38ste breedtegraad tot stilstand te komen. Dat zou de uiteindelijke wapenstilstandsgrens worden.

Toen de partijen eindelijk bijeenkwamen om te onderhandelen waren de twee belangrijkste punten die hen aanvankelijk verdeeld hielden de agenda en de demarcatielijn. Zoals we reeds hebben opgemerkt waren de Verenigde Staten keihard op het laatste punt, begonnen weer te vechten totdat de communisten toegaven en de Amerikaanse eis hun door wapengeweld bewerkstelligde terreinwinst te aanvaarden. Een tweede consequentie van de communistische concessie was dat de demarcatielijn tussen de twee partijen een veel definitiever karakter kreeg dan de 18de breedtegraad oorspronkelijk gehad zou hebben.

Het punt van de inhoud van de agenda was van nog meer gewicht. De Verenigde Staten stonden op een zuiver militaire overeenkomst over de demarcatielijn, terwijl de communisten ook nog politieke bepalingen - met name de bepaling van een terugtrekken van alle buitenlandse troepen in de toekomst - op de agenda wilden opnemen. (Inderdaad verblijven de Amerikaanse troepen tot de dag van vandaag in het Zuiden, terwijl de Chinese troepen zich allang uit Noord-Korea hebben teruggetrokken.) De communisten gaven op dit punt toe, net zoals ze op het andere hadden toegegeven. Door dat te doen gaven zij niet alleen de hoop op een snelle hereniging en onafhankelijkheid van Korea op, maar zij aanvaardden een nieuwe vooruitgeschoven Amerikaanse positie op het vasteland van Azië, in staat om China een slag toe te brengen.

Op deze twee allerbelangrijkste punten hadden de communisten op 23 november 1951 toegegeven, maar de onderhandelingen zouden nog anderhalf jaar voortduren omdat men het niet eens kon worden over een commissie die toezicht zou houden op het nakomen van het bestand en over de procedure van het repatriëren van de krijgsgevangenen. Dat de communisten, na te hebben toegegeven op de belangrijkste punten, halsstarrig zanagerig waren op de laatstgenoemde punten, is zeker. Anderzijds was de omstreden regering-Truman maar moeilijk ge-

neigd tot een compromis (het was de periode van het opkomende McCarthyisme en van de beschuldigingen niet voldoende hard tegen communisten te zijn), maar Syngman Rhee zelf was af en toe een verschrikkelijke havik. Op een goed moment gingen zijn uitstelmanoeuvres zo ver dat hij ertoe overging krijgsgevangenen, over wier repatriëring men twistte, vrij te laten; toen eindelijk overeenstemming bereikt was, keurde hij haar af als volledig onaanvaardbaar, weigerde haar te tekenen en dreigde met gewapend optreden tegen iedere neutrale mogendheid die voet op Zuidkoreaans grondgebied zou zetten om toezicht te houden op de naleving van het bestand!

Bij de onderhandelingen in Parijs doet men er goed aan "aan Panmunjon te denken" en aan de Koreaanse oorlog, maar niet om de redenen die de havikken ons proberen wijs te maken. Denk in plaats daarvan aan de één miljoen levens die verloren gingen omdat de Verenigde Staten één partij in een burgeroorlog wilden steunen (een partij die vandaag door de dictatuur van Park in Zuid-Korea wordt vertegenwoordigd) en hun eerste militaire aanwezigheid op het vasteland van Azië wilden vestigen.

III. De Akkoorden van Genève over Vietnam: 1954

Als men systematisch op zoek zou zijn om een historische episode te verzinnen om aan te tonen dat de Verenigde Staten in hun onderhandelingen met communisten geen enkel respect hebben voor internationale overeenkomsten en vredesregelingen en dat hun officiële gepraat over vrije verkiezingen niets anders is dan het zand strooien in de ogen van de naïeven en onwetenden, dan zou men nauwelijks de werkelijke reeks van gebeurtenissen rond de overeenkomst van Genève van 1954 kunnen overtreffen. Deze gebeurtenissen zijn welbekend en hoeven slechts in het kort in herinnering gebracht te worden. Toen de bijeenkomst in Genève werkelijk dreigde door te gaan, probeerde Washington op alle mogelijke manieren obstructie te plegen en de bereikte resultaten te vernietigen. Dat gebeurde eerst door te proberen een Anglo-Amerikaanse nucleaire aanval en militaire interventie te organiseren in Vietnam (met de mogelijkheid van een doorstoot naar China daarbij inbegrepen), daarna door een organisatiekader op te zetten (de ZOAVO) en een instrument-ter-plaatse (Ngo Dinh Diem) om welke te bereiken vredesovereenkomst dan ook te ondermijnen. De overeenkomst zelf is opmerkelijk door de enorme concessies die men de Vietminh, vertegenwoordigd door Pham Van Dong de huidige eerste minister van de Democratische Republiek Vietnam, heeft weten af te dwingen. De Vietminh kwam de vergaderzaal binnen met driekwart van Vietnam onder zijn bestuur; een oorlogsmoe, economisch verzwakt en volstrekt gedemoraliseerd Frankrijk hield de rest in zijn bezit. De Vietnamezen echter waren zich de mogelijkheid van een Amerikaanse interventie en/of een nucleaire aanval op hun land volkomen bewust en om die reden, dat is het meest waarschijnlijk, besloten zij naar de onderhandelingstafel te gaan.

Om het in een paar woorden samen te vatten: de Vietminh stemde toe in een tijdelijke verdeling van het land langs de 17de breedtegraad, terwijl vrije verkiezingen onder internationaal toezicht georganiseerd zouden worden om te beslissen wat voor regime de wettelijke soevereiniteit over geheel Vietnam zou krijgen. De Verenigde Staten verklaarden in Genève expliciet dat het niet zou proberen deze overeenkomsten te ondermijnen en dat het akkoord ging met het principe van het houden van verkiezingen onder internationaal toezicht om verdeelde landen zoals Vietnam te herenigen. De Vietminh legde dus zijn wapens neer in het Zuiden en Washington's agent Ngo Dinh Diem kwam in actie.

Met massale Amerikaanse steun handelde Diem snel om alle oppositiegroepen uit te schakelen en met de hulp van de CIA en de Michigan State University (zie Ramparts, april 1965) zette hij in Zuid-Vietnam een totalitaire politiestaat op.

In juni 1955, een jaar na de conferentie van Genève, kondigde Diem aan dat hij de akkoorden van Genève over de herenigingsverkiezingen niet zou nakomen. Kort daarna gaf de betaalmeester van het Diem-regime bij monde van de Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken, Dulles, in het openbaar zijn steun aan de aankondiging van Diem. Met deze beide verklaringen waren de akkoorden van Genève van nul en gener waarde geworden.

IV. De neutralisatie van Laos

De akkoorden van Genève gaven Laos even weinig bescherming tegen de Amerikaanse Koude Oorlogspolitiek dan zij dat aan Vietnam hadden gegeven. De akkoorden bevatten een formule voor de neutralisatie van Laos, dat ook het toneel van een nationale guerrilla-strijd, net zoals die van de Vietminh (zij het dan minder succesvol) was geweest. Maar de beslissing van

de Verenigde Staten om de Akkoorden van Genève met betrekking tot Vietnam te ondermijnen bepaalde automatisch hun politiek tegenover het toekomstige neutralistische regime in het buurland Laos. Het was Dulles' bedoeling om van Laos, net zoals van Zuid-Vietnam een protectoraat te maken van de zojuist opgerichte Zuid-Oost Aziatische Verdragsorganisatie. Maar in tegenstelling tot Diem kon men er bij premier Souvanna Phouma niet op rekenen dat hij Amerikaanse militaire hulp onder artikel IV van het Collectieve Zuid-Oost Aziatische Defensieverdrag zou inroepen (dit verdrag lag aan de vorming van de ZOAVO ten grondslag. In een bijbehorend protocol werd de mogelijkheid geopend dat ook gebieden die het Verdrag niet getekend hadden, toch ZOAVO-hulp konden inroepen. Laos en Vietnam waren bij de Akkoorden van Genève van 1954 gebonden af te zien van een militair bondgenootschap en mochten het Verdrag dus niet tekenen. Red. VB.)

En inderdaad, Souvanna wekte onmiddellijk wrevel bij de Amerikanen op door systematisch aan de verwezenlijking van een neutrale coalitieregering te werken die bij de Akkoorden van Genève voor zijn land in het vooruitzicht was gesteld. Souvanna maakte echter de fout te proberen zijn neutralistisch regime te baseren op een enorm uitgebreid Laotiaans leger dat met Amerikaanse hulp was opgebouwd en op een Amerikaanse Militaire Bijstands en Adviesgroep (MAAG, een dergelijke groep begon ook in Zuid-Vietnam onmiddellijk te werken voor Diem en komt in alle door de Amerikanen beheerste landen voor; red. VB) vermomd als 'Programma Beoordelings Kantoor' (Programs Evaluation Office PEO). Het gevolg was een massale hoeveelheid Amerikaanse hulp (150 \$ voor iedere inwoner van Laos tot eind 1960, bijna het dubbele van het inkomen per hoofd van de bevolking in Laos voor die tijd), die niet alleen de economie kapot maakte maar het land ook geheel afhankelijk maakte van Amerikaanse hulp. In mei 1958 werden er verkiezingen gehouden en de pro-communistische Pathet Lao won negen van de 21 betwiste zetels (de volledige assemblee bestond uit 58 leden). Een dergelijke uitslag van vrije verkiezingen was volledig onaanvaardbaar voor de Verenigde Staten. Hun ambassadeur gaf toe dat hij "16 maanden gevochten had om een coalitie te voorkomen". De CIA kwam dan ook in actie en zette een 'Comité voor de Verdediging van het Nationale Belang' op, dat in staat was Souvanna bij een vertrouwensmotie te laten vallen, nadat de Verenigde Staten hun maandelijkse hulpbetalingen stopgezet hadden. (Deze episode werd op 23 juli 1958 in een bericht van 5 centimeter in de 'betrouwbare' New York Times vermeld, die opmerkte dat Souvanna ontslag had genomen "omdat hij naar zijn zeggen het vertrouwen in de Pathet Lao verloren had".)

In mei 1959 viel de nieuwe premier, Phoui, de Pathet Lao aan nadat hij de Akkoorden van Genève geheel had opgezegd, tot grote tevredenheid van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken. Maar de CIA had uit Frankrijk zijn eigen man, Phoumi Nosavan, naar Laos teruggehaald om de leiding te nemen van het 'Comité voor de Verdediging van het Nationale Belang'. Op 31 december 1959 wierp Phoumi Phoui omver. Phoumi elimineerde daarna de Pathet Lao door middel van verkiezingen die de New York Times 'ordelijk' noemde, maar die zo flagrant waren vervalst dat het zelfs zijn eigen CIA-adviseurs tegen de borst stuitte. Maar deze machtsverschuiving naar een rechtse officierenkliek zonder steun bij het volk leidde alleen maar tot chaos: een tegencoup van de 'neutralistische' parachutistenkapitein Kong Le bracht Souvanna Phouma weer terug. In december 1960 trok Amerika zijn hulp in; Phoumi keerde terug tot zijn CIA-bazen en twee Laotiaanse regeringen (allebei beschikkend over Amerikaans materieel) stonden tegenover elkaar in de buitenwijken van de hoofdstad Vientiane. In het begin konden beide fracties (die van Souvanna en van Phoumi) op sterke steun onder Amerikaanse officials in Laos rekenen, maar uiteindelijk werden de neutralisten noodgedwongen afhankelijk van de steun van de Pathet Lao, Hanoi en een Russische luchtbrug, terwijl de mannen van Phoumi granaten afvuurden in de richting van Vientiane vanuit Amerikaanse posities in Thailand. (Vientiane ligt aan de Mekongrivier die daar de grens tussen Thailand en Laos vormt, red. VB.) Vlak voordat hij de hele troep aan Kennedy overdroeg bewapende Eisenhower Phoumi nog met zes AT-6-bommenwerpers, uitgerust met bommen en raketten. Een directe militaire confrontatie tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie was een reële mogelijkheid geworden.

De eerste belangrijke beslissing van Kennedy op het gebied van de buitenlandse politiek was zijn verliezen te nemen. Hij verwierp voorstellen tot directe interventie van Amerikaanse troepen, toen de Chefs van Staven zich tegen een beperkte interventie, die niet met een uiteindelijke mogelijkheid om van kernwapens gebruik te maken gepaard ging, verzet hadden. Dat betekende dat hij moest zien terug te keren naar de formuleringen van 1954 over neutraliteit, coalitieregering en geen buitenlandse troepen in het land, bepalingen waaraan de Ver-

enigde Staten lang hadden gewerkt ze te ondermijnen. Maar tegelijkertijd verwierp Kennedy het idee van nieuwe onderhandelingen voor de neutralisatie van Zuid-Vietnam, uit angst dat hij het verwijt te horen zou krijgen dat hij een dominositatie aan het maken was, door de ene neutrale staat na de andere in het leven te roepen. In het begin probeerden de communisten tot een conferentie te komen die ook zou handelen over de neutralisatie van Zuid-Vietnam, maar tenslotte gaven ze toe en de 14 landen verzamelden zich opnieuw in Genève om de Laos-overeenkomsten van 23 juli 1962 te onderschrijven.

Maar omdat de Amerikaanse escalatie vlakbij in Vietnam in volle kracht doorging, was de afbraak van de akkoorden over Laos zowel onvermijdelijk als van twee kanten afkomstig. Souvanna zelf merkte op dat er geen vrede in Laos zou zijn voordat de oorlog was beëindigd. In april 1963 begonnen in Laos opnieuw gevechten tussen de neutralisten en de Pathet Lao toen de 'naar-links-neigende' neutralist Quinim Pholsena, minister van Buitenlandse zaken, werd doodgeschoten door zijn 'naar-rechts-neigende' neutralistische lijfwacht. Ambtenaren in Washington (die de val van Quinim in 1958 hadden georganiseerd) schenen zich niet erg bezorgd te maken over deze nieuwe bedreiging van de coalitie; volgens sommigen van hen "gebruikte de minister van buitenlandse zaken zijn invloed om naar links te gaan zodat zich een brede kloof in de neutralistische rangen openbaarde" (N.Y. Times, 2 april 1963). Souvanna probeerde de vrede te herstellen door de coalitie te herstellen; op 17 april 1964, toen hij er eindelijk in geslaagd was Phoumi en Souvannouvong (de leider van de Pathet Lao) bereid te krijgen hem in de Vlakte der Kruiken te ontmoeten, bestond er hoop dat de burgeroorlog snel tot een einde zou komen. Maar op 19 april maakten rechtse troepen onder leiding van Kouprasith Abhay, Phoumi's belangrijkste bondgenoot bij het gevecht om Vientiane in 1960, zich meester van Vientiane. Toen de stofwolk een maand later optrok waren Souvanna's neutralistische aanhangers 'gefuseerd' met Phoumi's rechter vleugel: het leger werd nu geleid door tien generaals waarvan er 9 rechts en slechts één neutralist was.

Het plotselinge dramatische ineenstorten van het Laotiaanse neutralisme in mei 1964 werd gevolgd door nieuwe gevechten om de vroegere neutralistische posities in de Vlakte der Kruiken en de openlijke interventie van bommenwerpers van de Amerikaanse marine. Toen twee van hen begin juni werden neergeschoten, antwoordden F-100's van de Amerikaanse luchtmacht met wat het tijdschrift 'Aviation Week' kernachtig noemde "de eerste offensieve Amerikaanse militaire actie sinds Korea". Het conflict in Laos was opnieuw geïnternationaliseerd, eenzijdig door de Verenigde Staten en het is niet moeilijk te begrijpen waarom. In 1964 faalde de guerrillabestrijding in Zuid-Vietnam zo duidelijk dat zelfs de gematigde elementen in het Pentagon riepen om een nieuwe strategie van aanvallen tegen wat voor de aanvoerroute van de guerrillastrijders werd aangezien, de Ho Chi Minh-route. McNamara stelde in maart 1964 voor aan Generaal Khanh (de toenmalige regeringsleider in Zuid-Vietnam, red. VB) Zuidvietnamese Special Forces in Laos te laten infiltreren; twee dagen later, op 14 maart, hadden Phoumi en Khanh de basis gelegd voor een overeenkomst om Zuidvietnamese regeringstroepen in de trechter van Laos te legeren.

Op dit moment is het nog niet te zeggen of de rechtsen in Laos nu werkelijk door hun Amerikaanse adviseurs aangemoedigd waren om de laatste kansen voor een driepartijencoalitie te vernietigen of dat zij (zoals in 1960) zo over hun theewater waren geraakt door de hernieuwde Amerikaanse steun dat zij verder gingen dan hun meesters wenselijk hadden geacht.

Maar het is duidelijk dat de neutraliteit van Laos niet langer te verenigen was met de nieuwe expansieve strategie die door McNamara in 1964 voor het vechten van de Vietnamese oorlog was uitgewerkt - en dat zodra deze tegenstelling duidelijk werd, de Akkoorden van Genève van 1962 even gedoemd waren als de akkoorden die eraan waren voorafgegaan (de akkoorden van Genève van 1954 over Laos, red. VB).

V. Een Monroe-leer voor de gehele wereld

Wanneer internationale politiek zuiver wordt opgevat als een morele aangelegenheid (zoals Amerikaanse publicisten geneigd zijn te doen), kunnen de resultaten alleen maar verwarrend zijn. Daarom is het hierboven geschetste beeld van een over het algemeen eenzijdig schenden door de Verenigde Staten van de belangrijkste overeenkomsten met de communisten op een dergelijke basis nauwelijks geloofwaardig. Stalin bijvoorbeeld was ongetwijfeld gedurende de dertiger jaren meedogenloos en perfide genoeg tegenover zijn eigen Bolsjewistische kameraden om Yalta wel tien keer verraden te kunnen hebben, als de persoonlijke moraliteit van heersers werkelijk zo'n grote rol in de geschiedenis zou spelen. Om nog een stapje verder te gaan, een heleboel mensen die in het begin van de Koude Oorlogsjaren de Verenigde

Staten onder Roosevelt en Truman oneindig de voorkeur vonden verdienen boven de Sovjet-samenleving onder Stalin, dachten in die tijd dat dat feit alleen al een voldoende basis voor begrip was voor de afbraak van de Akkoorden van Yalta. Maar in het licht van recente historische analyses is het echter duidelijk geworden dat niets verder van de waarheid verwijderd kon zijn.

De werkelijke sleutel voor de puzzel van de internationale politiek is geen morele abstractie maar concrete macht en belangen. Van landen kan men verwachten, zo heeft John F. Kennedy eens gezegd, dat zij zich aan die overeenkomsten houden (en alléén aan die overeenkomsten) waarbij ze belang hebben ze te houden. Wanneer een land in het bijzonder geneigd schijnt overeenkomsten die het heeft gesloten te ondermijnen, dan komt dat naar alle waarschijnlijkheid omdat dat land machtig is en zich ergert bij het idee alleen al dat het zich beperkingen in zijn vrijheid tot handelen zou moeten opleggen (de 'arrogantie van de macht' in de diagnose van Fullbright). Als het land ook een snel groeiende belangensfeer heeft, dan zal het zich uiteindelijk welhaast onvermijdelijk 'gedwongen' zien het kader van de overeengekomen beperkingen te overschrijden.

Aan de andere kant hebben zwakke mogendheden (en tegenover de Verenigde Staten zijn de communistische landen - en Vietnam zeker - zwak) veel meer belang bij de handhaving van de structuren van het internationaal recht om deze grenzen juist te handhaven.

Vanuit dat perspectief gezien is het duidelijk dat de belangrijkste Oost-West-overeenkomsten sinds de Tweede Wereldoorlog, met name de overeenkomsten van Yalta en Genève, pogingen waren om de Verenigde Staten er toe te krijgen enige beperkingen aan hun invloedssfeer op te leggen. Maar de hele naoorlogse periode is de Amerikaanse buitenlandse politiek gericht geweest op een enorme uitbreiding van macht, zonder enige beperking in zicht. Het gevolg daarvan is dat de Monroe-leer - eenzijdig in 1823 door de Verenigde Staten afgekondigd om het westelijk halfrond als hun domein te reserveren - de enige 'internationale' overeenkomst is waar Washington zich altijd aan gehouden heeft. Zolang de Verenigde Staten bezig waren met hun eigen binnenlandse expansie naar het westen en zij overzee onder de vleugels van de internationale macht van Engeland konden opereren, hadden ze er geen behoefte aan verder dan deze doctrine te gaan: de Verenigde Staten bleven 'isolationistisch'. Maar na de ineenstorting van de oude koloniale rijken na de Tweede Wereldoorlog werden alle beperkingen op de Amerikaanse expansie verwijderd en begon Washington eisen te stellen in nieuwe gebieden overzee. Om dat te kunnen doen moest Washington nieuwe versies van de Monroe-doctrine fabriceren om datgene wat het als zijn 'belangen' beschrijft te beschermen. De Koude Oorlog begon dan ook met een hernieuwing van de Monroe-leer in de vorm van een defensieverdrag voor het westelijk halfrond (1945), snel opgevolgd door de Truman-doctrine (1947), de Eisenhower-doctrine (1957) en de Johnson-doctrine (1966), die, als men ze bij elkaar legt, de Amerikaanse belangensfeer omschrijven als de gehele wereld met uitzondering van het Chinees-Russische blok. Niet meer, maar ook niet minder.

Nog nooit eerder in de wereldgeschiedenis heeft een mogendheid zo'n grote invloedssfeer willen hebben als de Verenigde Staten in de naoorlogse periode. En nog nooit heeft de wereld een wereldomspannend politieapparaat, zoals de strijdkrachten om overal opstanden neer te slaan, die de Verenigde Staten in deze periode in stelling hebben gebracht, gezien.

De Vietnamese oorlog is een poging van een arm maar dapper volk om de deur voor de Amerikaanse expansie in een verre uithoek van hun nieuwe imperium te sluiten. De vraag waar het bij de vredesonderhandelingen in Parijs om gaat, is dus of de Verenigde Staten al of niet bereid zijn zich te verzoenen met een dergelijke 'terugtrekking': of ze ertoe bereid zullen zijn uit Vietnam hun strijdkrachten, agenten en bases te verwijderen en te gaan leven, hoewel te laat, met de idealen van zelfbeschikking en een pluralistische wereldorde die ze zeggen voor te staan.

(Ramparts, 13 juli 1968)

NOORD-VIETNAM EN TSJECHOSLOWAKIJE

Tot nu toe hebben we in de Nederlandse pers slechts zeer korte mededelingen gevonden betreffende het Noordvietnamese standpunt inzake de inval in Tsjechoslowakije. Hieronder enkele uitvoeriger citaten: (Red. VB.)

Radio Hanoi heeft woensdag (21-8-'68) het officiële communiqué van het persbureau TASS

omgeroepen waarin het binnentrekken van de troepen van het Warschau-pact in Tsjechoslowakije werd aangekondigd en heeft daaraan toegevoegd: "Na de conferentie van Bratislava hebben de contra-revolutionaire krachten in Tsjechoslowakije hun aan het socialisme vijandige activiteiten slechts versterkt, waardoor die elementen die trouw waren aan de communistische partij en aan de staat verplicht waren een beroep te doen op de strijdkrachten van de USSR en haar bondgenoten om het socialistische bewind te verdedigen. Het is met die nobele opdracht dat de troepen van het Sovjetleger en zijn vier bondgenoten woensdagochtend Tsjechoslowakije zijn binnentrokken." (Le Monde, 23-8-'68)

De Noordvietnamese woordvoerder Nguyen Than Le in Parijs:

"Onze politieke stellingname is de eenheid van het socialistische kamp te ondersteunen, de politiek van onze regering is de strijd van de socialistische landen voor de verdediging van de verworvenheden van het socialisme te ondersteunen tegen het imperialisme, waarvan aan het hoofd het Amerikaanse imperialisme zich bevindt en tegen de reactionaire elementen (...). Het Tsjechoslowaakse probleem is een Tsjechoslowaaks probleem. Het Vietnamese probleem is een Vietnamees probleem." (Le Monde, 28-8-'68)

De heer Pham Van Dong, voor de eerste keer in Noord-Vietnam sprekend over de onlangs gehouden onderhandelingen tussen de leiders van Moskou en die van Tsjechoslowakije, verklaarde dat zijn land volledige steun gaf aan de Sovjet-Unie en de vier socialistische bondgenoten tijdens de interventie in Tsjechoslowakije.

"Het is duidelijk dat een ernstig gevaar het socialistische Tsjechoslowakije bedreigt", heeft de eerste minister verklaard. "De Amerikaanse imperialisten en de Westduitse revanchisten bemoeien zich koortsachtig met de Tsjechoslowaakse zaken, en doen dit in samenwerking met de Tsjechische contra-revolutionairen, met het doel om van Tsjechoslowakije een kapitalistisch land te maken, afhankelijk van het Westen, en vormden daarbij een gevaar voor de veiligheid van de landen van het Warschau-pact en voor de vrede in Europa en in de wereld. Dit gevaar, dat zelfs het voortbestaan van de socialistische republiek Tsjechoslowakije bedreigde, dwong de Sovjet-Unie en de vier andere socialistische landen al die maatregelen te nemen, zelfs die van het gebruik van geweld, die de interventie van de Amerikaanse imperialisten en van de Westduitse revanchisten, handlangers van de Tsjechische contra-revolutionairen, ongedaan konden maken." (Le Monde, 4-9-'68)

OVERZICHT BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN

van 18 juli tot 31 juli 1968

- 18 juli - In een persconferentie ontkent Nguyen Thanh Le, woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie in Parijs, niet dat er verband bestaat tussen het niet beschieten van Saigon met raketten en de Amerikaanse eis tot een tegenprestatie. 112 Raids op Noord-Vietnam.
- 19 juli - Afgelopen week zijn er 188 Amerikanen gesneuveld, het laagste cijfer sinds het begin van het jaar. In Saigon wordt een NBF-offensief verwacht. 128 Raids op Noord-Vietnam.
- 20 juli - Slotcommuniqué van de conferentie van Honolulu. Als fundamente van de gemeenschappelijke politiek maken Johnson en Van Thieu bekend: 1) iedere militaire en terroristische actie die door Hanoi wordt geleid dient te worden overwonnen; 2) het Zuidvietnamese leger zal worden versterkt; 3) men zal wegen zoeken naar vermindering van de gevechten en naar een eerbare en blijvende vrede die in overeenstemming is met het zelfbeschikkingsrecht van het Zuidvietnamese volk; 4) de Amerikanen zullen geen coalitieregering steunen die het Zuidvietnamese volk wordt opgelegd.
- 22 juli - De Amerikaanse basis bij Danang wordt door het NBF heftig beschoten.
- 23 juli - Een Amerikaanse generaal - de derde in deze oorlog - sneuvelt. In Saigon wordt een Bevrijdingsfront-offensief verwacht.
- 24 juli - 14e Bijeenkomst Parijs. In Parijs wordt een oproep van de Alliantie voor Nationale en Vredelievende krachten gepubliceerd waarin de hogere klassen van de Zuidvietnamese bevolking worden opgeroepen de strijd tegen de Amerikanen te steunen.
- 25 juli - Nguyen Truong Con, directeur van het studentenblad Sinh Vien, wordt in Saigon tot vijf jaar dwangarbeid veroordeeld wegens het publiceren van een artikel met 'pro-communistische' strekking.

- 26 juli - Truong Dinh Dzu, de man die tweede bij de presidentsverkiezingen werd in Zuid-Vietnam vorig jaar, wordt tot vijf jaar dwangarbeid en verbeurdverklaring van zijn (miljoenen-)bezit veroordeeld wegens een in april 1968 afgegeven interview waarin hij had verklaard dat de Zuidvietnamese regering met het NBF contact moest opnemen om een coalitieregering te vormen. In Cholon blaast het NBF het gebouw van een Chineestalige krant op. In het JUSPAO-gebouw - het hoofdkwartier van de Amerikaanse psychologische oorlogvoering in Saigon - breekt brand uit. Prins Souvanna Phouma, regeringsleider in het door de Amerikanen beheerste deel van Laos, spreekt zich uit voor een algehele staking van de bombardementen op Noord-Vietnam. In Thailand wordt door het Thaise Patriottische Front voor het eerst een Amerikaanse basis aangevallen. Het is de basis Udorn van waaruit Laos en Noord-Vietnam gebombardeerd worden. Tot op dit moment heeft het TPF steeds een directe confrontatie met de Amerikanen zelf in Thailand vermeden.
- 27 juli - 130 Raids op Noord-Vietnam. In de week van 20 tot 27 juli zijn 193 Amerikanen gesneuveld.
- 28 juli - Saigon wordt in staat van alarm gebracht omdat men een NBF-aanval verwacht.
- 29 juli - De Amerikaanse basis Tuy-Hoa wordt aangevallen. Geschatte schade: 6 miljoen dollar. In de omgeving van Hue en Danang wordt hard gevochten. In de rest van het land is het al geruime tijd rustig.
- 30 juli - De Amerikanen zijn bezig met een grote operatie in de Mekongdelta, in het gebied tussen Can Tho en de Golf van Thailand, een gebied waar zij nog nooit eerder hebben geopereerd. In Saigon heeft de Algemene Studenten Vereniging een algemene examenstaking uitgeroepen uit protest tegen de veroordeling van Nguyen Truong Con, de directeur van het studentenblad, die tot vijf jaar dwangarbeid is veroordeeld wegens het publiceren van een 'pro-communistisch' artikel. De New York Times schrijft voor de tweede maal in een hoofdredactioneel commentaar dat Hanoi de gevechtshandelingen vermindert terwijl de VS de oorlog opvoert.
- (Le Monde)

DRUKWERK

Frankering bij abonnement
Amsterdam

Stud. Centr. Vredesthematiek

Walkartweg 20

ZEIST

26

Afz.: Vietnam Bulletin
p/a ASVA
Weesperstraat 51
Amsterdam

HOLLAND